

TIRSDAG DEN 3. SEPTEMBER 2019

BUSTUR TIL BERLIN 2019

Foto: Vibeke Dalum

Program

TIERGARTEN - BERLINS ÅNDEHUL

Tiergarten gør Berlin til en af verdens grønneste storbyer.

Parken blev designet i 1830'erne og den var oprindeligt et skovområde og vildtreservat, hvor fyrster og andre adelige gik på jagt ligesom Dyrehaven nord for København.

I murens tid havde Tiergarten stor betydning for Vestberlinerne, i særdeleshed mens de var lukket helt inde var et afgørende åndehul.

I dag er Tiergarten det, hvad Hyde Park er for London, Central park for New York.

Tiergarten gennemkrydses af veje med den store aksevej Strasse 17. Juni som den centrale hovedakse gennem rundkørslen i midten rundt om Siegessäule.

I dag er Großer Tiergarten en moderne bypark,

KEJSERENS SEJRSMONUMENT

Siegessäule er en sejrssøjle som står i hvor Tiergarten og 17. juni Strasse mødes.

Søjlen er en 67 meter høj sejrssøjle. Den er udført i granit, og søjlen er dekoreret med forgylde kanonrør erobret fra fjenden i de 3 krige, den er opstillet i 1873 til minde om sejrene over Danmark 1864, Østrig i 1866 og Frankrig i 1871. Krige, som tyskerne vandt, og som var en betydelig årsag til at Kong Wilhelm af Preussen blev udråbt som kejser af "Det tyske Rige".

Sejrssøjlen blev oprindeligt opstillet foran Rigsdagen i 1873 og indviet af Wilhelm I, men fik sin nuværende plads i 1939.

Sejrssøjlen bærer præg af 2. verdenskrig.

CHECK POINT CHARLIE

Berlinmuren blev bygget over natten 1961. Derefter var al forbindelse mellem Øst- og Vestberlin stoppet. En desperat østtysk regering byggede Berlinmuren for at forhindre den massive udvandring, der var i gang blandt landets borgere. Først var den et basalt pigtrådshegn, men siden blev den til en 155 kilometer lang, massiv betonmur.

Checkpoint Charlie var det primære overgangssted og omdrejningspunktet for en højspændt nervekrig, der involverede russiske og amerikanske kampvogne i 1961

Kontrolpunktet blev oprettet i August 1961 som følge af opførelsen af Berlinmuren. Da muren blev opført var amerikanerne usikre på, hvorvidt man skulle reagere. Postdamtraktaten garanterede alle blandt de fire allierede fri bevægelighed i hele byen Berlin.

Den 22.oktober blev en amerikansk militærperson afkrævet legitimation for at krydse Checkpoint Charlie., der var den grænseovergang som vestallieret militærpersonale, de sovjetiske Militærforbindelsesmissioner og andre udenlandske diplomater samt turister skulle benytte.

Det førte til en anspændt situation, hvor parterne flere dage efter prøvede hinanden af med gensidige provokationer. Den 27.oktober 1961 rullede amerikanske tanks mod Checkpoint Charlie men blev forhindret i at fortsætte til den sovjetiske del af Berlin. I næsten 24 timer stod kampvognene overfor hinanden med få hundrede meters afstand. Det var den amerikanske reaktion på opførelsen af Berlinmuren lidt over to måneder tidligere.

Hele verden fulgte intenst med. Den frygtede for 3. verdenskrig. Det vides i dag, at begge parter havde ordre til at skyde i tilfælde af angreb fra modparten.

28. oktober accepterede Kennedy Berlinmuren mod, at de sovjetiske tanks som de første trak sig tilbage. Herefter parterne rykvis trak sig tilbage.

Muren var en realitet, men verdensfreden var sikret.

Vi starter dagen ved Checkpoint Charlie med at studere væggen med autentiske fortællinger fra Checkpoint Charlie.

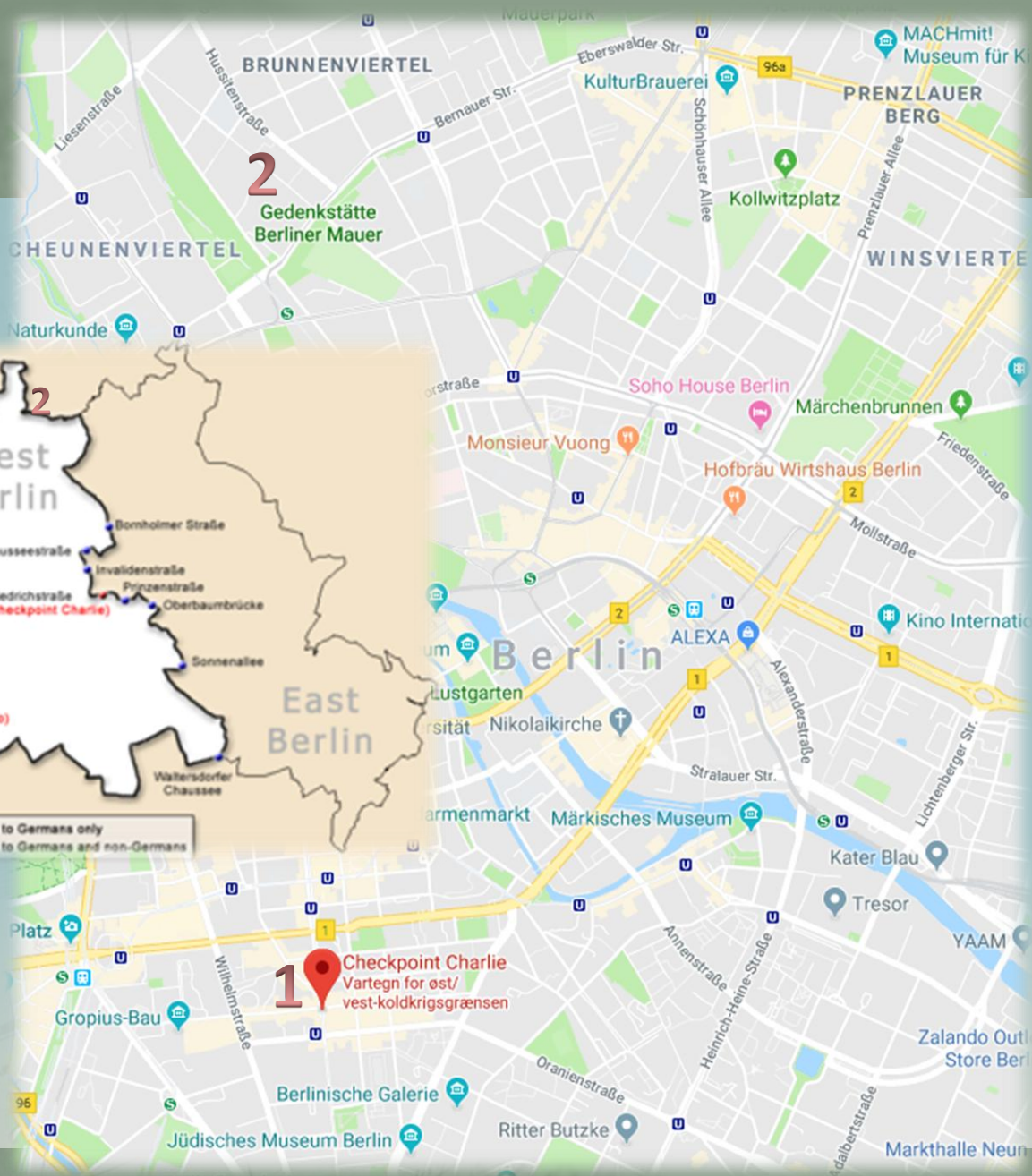

BERNAUER STRASSE

Fra Checkpoint Charlie kører vi til Bernauer Strasse.

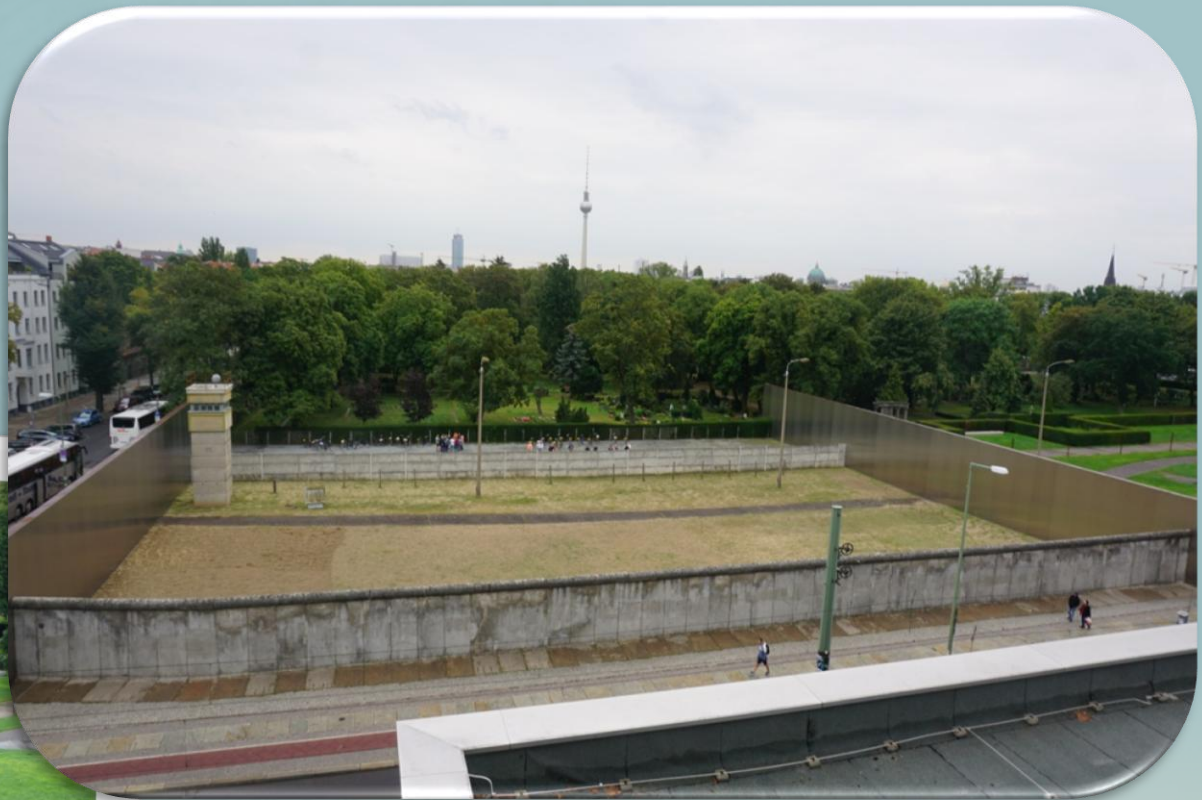
Et område hvor en mange østberlinere i perioden indtil 1961 trådte ud i Vestberlin, når de trådte ud af deres hoveddør, så trådte de direkte fra det kommunistiske Østberlin ud Vesten.

Det satte muren en bremse
- Og det fik mange til at springe ud af deres vinduer i et forsøg på at komme ind i Vesten.

BERNAUER STRASSE -1

Billederne er taget fra udsigtstårnet, og de viser de virkelige størrelsesforhold. fx afstanden pigtråden til muren = med den afstand man løbe uden beskyttelse for at komme hen til muren, som i sig selv er /var svær at komme over.

BERNAUER STRASSE -2

På kapellets nabogrund er der anlagt en mindekirkegård . Der er opført to syv meter høje stålvægge, hvori de 70 m lange rester af Muren ved Bernauer Strasse spejler sig i uendelighed.

Gennem sprækker i Muren kan man nu som før se ind i den tomme dødsstribe mellem Øst og Vest.

På arealet fra kirken til dødsstriben, er der opsat plancher og stålstænger der markere muren.

BERNAUER STRASSE - 3

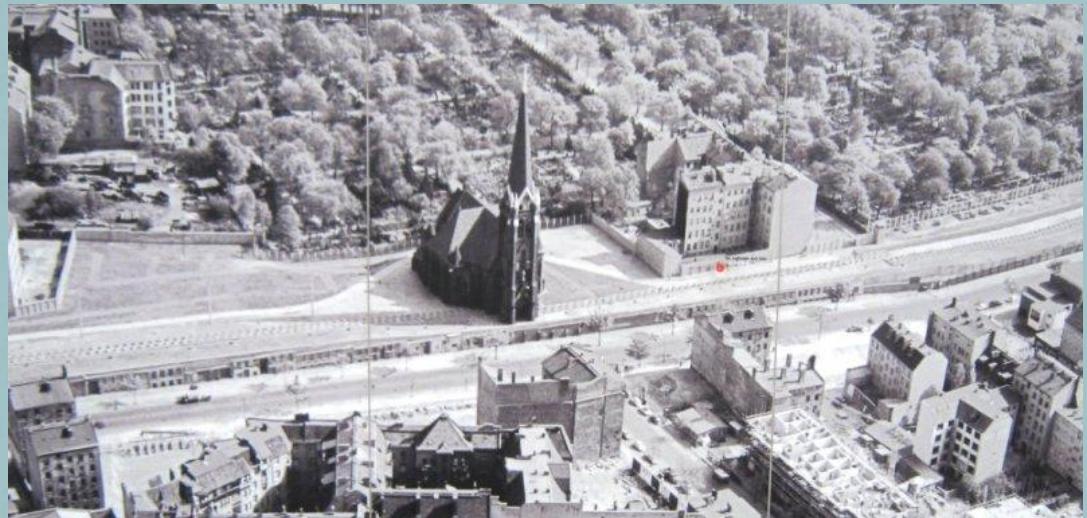
FORSONINGSKIRKEN

Forsoningskirken fra 1894 lå i princippet midt i Bernauer Strasse i ingenmands land. Og i årene 1945 – 1961 blev kirken brugt af såvel borger fra Østberlin som Vestberlin.

Da Muren blev opført i 1961, blev kirken blev derfor straks lukket og blev følgelig et symbol på byens deling.

Det kunne DDR-regeringen ikke have, så i 1985 gav den ordre til, at kirken blev sprængt i stykker.

Efter murens fald i 1989 blev kirkegrunden givet tilbage til menigheden, der besluttede at bygge et nyt kapel

BERNAUER STRASSE -4

Kirken – kirkerummet er meget smukt. Et smukt rum til eftertanke.

Udenfor er den tidligere kirkes omrids, vist med sten i jorden.

I umiddelbar tilknytning hertil er der anlagt en mindekirkegård

GEDENKSTÄTTE BERLIN-HOHENSCHÖNHAUSEN - 1

I dag er der et museum. Vi havde ikke tid til at købe en guidet tur, men den åbne del med udstilling og plancher, der relateret til årstal eller fortæller / viser, hvad man måtte udholde, og i bund og grund, hvor håbløs ens situation var, hvis man blev bragt til fængslet.

Dertil kommer, at det var uhyggeligt stort. Naturligvis med effektiv bevogtning.

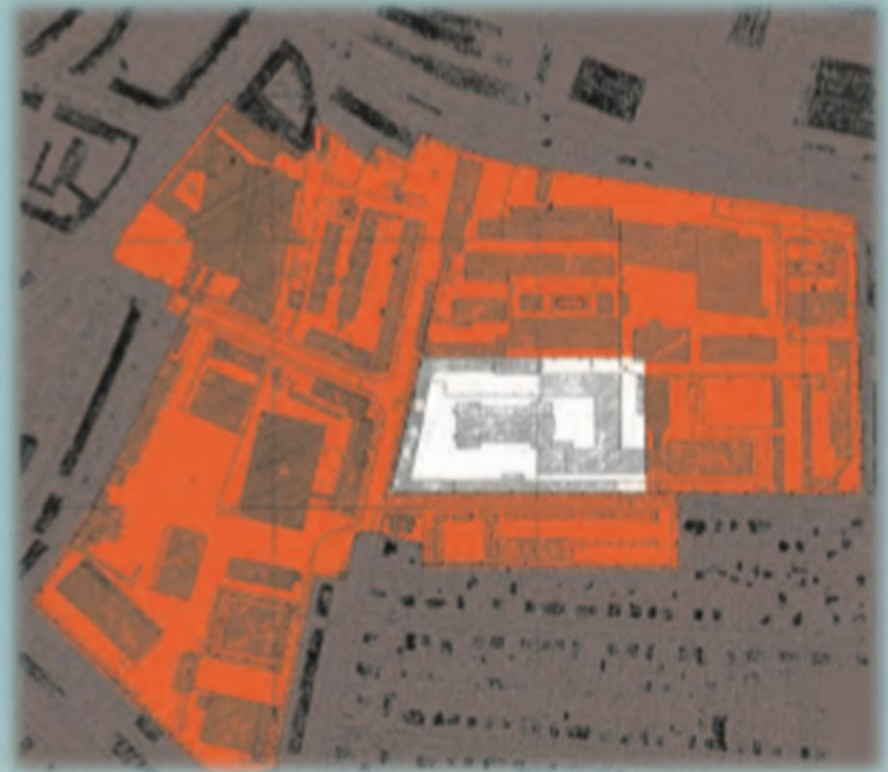

GEDENKSTÄTTE BERLIN- HOHENSCHÖNHAUSEN -2

Historien om fængslet i Hohenschönhausen begyndte i juni 1945, da det sovjetiske hemmelige politi overtog bygningerne og gjorde dem til opbevarings og transit lejr. "Special Lager No. 3". I 1951 overtog Stasi bygningerne og gjorde det til et fængsel.

Den brutale kælder fra transitlejren blev sløjfet og i stedet blev der bygget et fængsel hvor den psykiske terror blev raffineret ud i det ekstreme. Tidligere fanger har beskrevet, hvordan de blev tvunget til at underskrive falske tilståelser efter at være blevet mishandlet fx ved langvarig arrestation, søvnberøvelse, indespærring i vandceller eller være tvunget til at skulle stå oprejst i timevis.

Tusinder af politiske fanger har passeret gennem dette fængsel og snart sagt alle kendte modstandere af regimet i DDR har siddet her. Det vil sige, såvel påståede nazister og mistænkte politiske modstandere fx tilhængere af demokratiske partier (SPD, LDPD og CDU), kommunister samt sovjetiske officerer som blev opfattet som afvigere fra partilinen.

Fængslet lå i et beskyttet militært område, der var hermetisk lukket for den omgivende verden. Området var ikke synlig på nogen kort over østberlin. I området og i alle huse og lejligheder med vinduer mod lejren boede Stasis egne folk.

Bygningerne og inventaret er stort set intakt og giver et skræmmende indblik i politisk kontrol og forfølgelse.

STASI HOVEDKVARTER

Dele af bygningerne og anlægget er bevaret næsten intakte. Det giver et meget autentisk billede af fængselsregimet i DDR.

På grund af dets geografiske placering i den føderale hovedstad betragtes det som et af de vigtigste erindringssteder for ofre for det kommunistiske tyranni i Tyskland.

Ved guidet tur er det som regel tidligere indsatte der fører de besøgende rundt i fængslet og informerer dem om fængselsforholdene, forhørsmetoderne for DDR's statslige sikkerhedstjeneste.

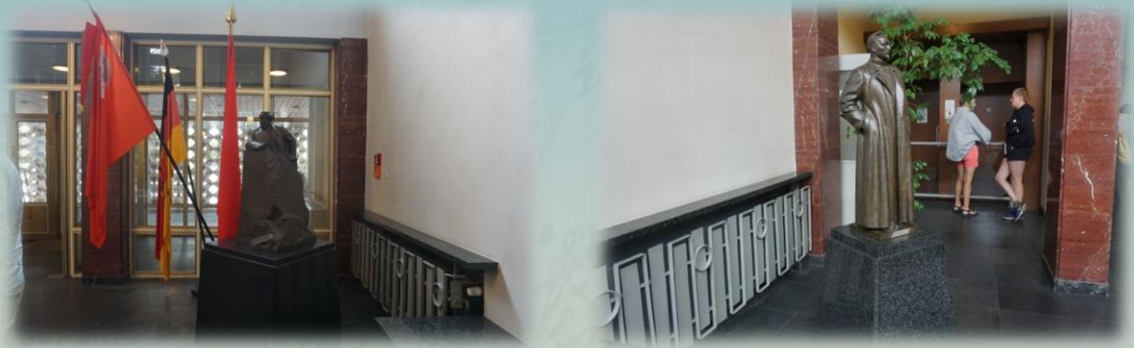
STASI HOVEDKVARTER -2

Vi fik en guidet tur i Stasis hovedkvarter. Det kan jeg varmt anbefale andre at få.

STASI HOVEDKVARTER -3

Kurven viser, den takt hvormed
overvågningen steg. Alle fik et eller
andet, lejlighed, bil, mad, bøger m.m. for
at hjælpe i overvågningen. Til sidst må
det være en væsentlig medårsag til
murens fald

ALEXANDER PLADS / KREUZBERG

Elsebeth og jeg tager til Alexander Plads for at spise. Vi ender på endestationen i Kreuzberg, hvor en ung tysker fortæller, hvordan vi kommer til Alexander Plads.

Det er omfattende, så vi finder en hyggelig restaurant, hvor vi får en supre lækker indisk middag.

